

Програма „С поглед в бъдещето – училището има смисъл“

Контекст на програмата. Преди началото.

Около 12% от българските ученици отпадат от училище още между 9 и 12 годишна възраст. Основните причини са бедността, обучителните трудности и разочарованието. Мотивацията на децата да продължат обучението си е ниска. Често те не виждат връзката между училището и професионалната си реализация, нито как училището ще им осигури по-добър живот. Учители и ученици гледат на училищното образование като на самоцел, а не като важна стъпка към личностно и професионално развитие, и по този начин го обезценяват и правят да изглежда безполезно.

Този проблем е по-ярко изразен в бедните общини и домакинства, където ниските хоризонти, липсата на перспективи и на добри примери, обричат децата на отпадане от училище още в 6-7 клас. Последствията са асоциално поведение, безработица и бедност.

Професионална ориентация рядко се предлага на българските ученици, а още по-рядко на по-малките. Държавните програми се занимават с проблема постфактум и често са насочени към младежи в гимназиален курс или такива, които вече са отпаднали от училище.

Идеята. Началото.

Програма „С поглед в бъдещето – училището има смисъл“ има за цел да разработи методология и инструмент за задържане на децата в училище чрез повишаване на мотивацията им за учене и придаване на практическа стойност на наученото в час в партньорство със СУ „Христо Смирненски“ в гр. Брезово и СУ „Георги Бенковски“ в гр. Тетевен.

С подкрепата на:

Програмата представлява доброволна и дългосрочна работа на деца в шести клас с професионалисти от местната общност. Посещенията при професионалиста се провеждат заедно с учител, който преподава предмет от съответната научна област. Работата на учителя е да свърже практическите занимания с учебния материал.

В сферата на образованието приобщаването включва изграждането на връзки между училищата и заобикалящите ги общности. Много професионалисти са готови да инвестират в мотивацията на децата да продължат образованието си и да подпомогнат изграждането на една жизнена и активна местна общност.

И както често ни казват: „Никой не ни пречи да променяме на местно ниво“, затова с натрупаните теренни знания и работещи практики ще създадем платформа, която да помага на училищата и местните предприемачи и професионалисти да обединят усилията си в мотивацията на децата да успяват.

Междинни данни и изводи от работата с двете училища-партньори

Програмата се фокусира върху мотивацията на децата да учат, върху необходимостта по-широката общност – от родители, учители, образователни институции, местни професионалисти, да поеме споделена отговорност за прехвърляне на мост между училището и професионалния живот на децата.

Целите на програмата са децата да променят възприятията си за училището от *скучно, трудно, неприятно и безсмислено* в *интересно, забавно, полезно и необходимо място*; да насърчи родителите да участват с по-голяма отговорност в училищния живот и преживявания на децата; да подкрепи учителите с нови умения за работа с деца и родители; да развие полезните връзки на децата с местните професионалисти; да насърчи местните училищни ръководства да укрепват и управляват добре новосъздадените връзки между деца, учители, родители и бизнес.

Какво НЕ прави програмата.

Не дава професионална ориентация, но разширява прекия опит на децата с професионалистите в реалния живот.

Не променя учебния план и начина, по който е структурирано преподаването, но дава възможност на учителите да открият връзки между особеностите на една реална професия и учебните предмети и да направят преподаването си по-интересно и смислено.

Програмата и децата.

Тя дава възможност на **децата** да задават въпроси, които обичайно не се изричат открито и да търсят отговори, различни от общоприетите:

Защо трябва да ходя на училище, ако ми е скучно/ трудно/, ако се отнасят лошо с мен?

Каква полза ще имам от всичко, което уча?

С подкрепата на:

Мога ли да постигна това, за което мечтая?

Мога ли да определя сам бъдещето си?

Лошо ли е, че всички в клас сме различни?

Дава възможност на децата да възприемат училището като интересно и забавно място, да осъзнаят каква полза имат да се учат и как училището може да им помогне да станат такива каквито искат.

Предлага нов източник на информация за желана професия, който има преимуществото да почива на впечатленията и опита, придобити от самите деца.

Предлага на децата срещи с професионалисти и занимания, които са по-малко познати и такива, за които не могат да научат от обичайните си източници.

Насърчава децата да опитват, търсят, избират и така да придобият по-голямо самочувствие и отговорност за собствения си живот.

Показва им, че имат възможности за избор на професия, именно защото са различни и всяко има свои характерни способности, и че този избор започва в училище.

Запазва и развива енергията на детските мечти, дава им свежа храна за ума. Повечето учебни занимания са свързани с чужд опит, преразказан и пригоден за възприемане от децата. Възможностите, които те имат за пряк опит, за откривателство и вълнуващи търсения са силно ограничени в училище.

Позволява по-цялостното и хармонично използване на различните сетива и видове интелигентност у всяко дете. Данните показват, че децата харесват предмети, които са свързани с движение и правене, интересни са, имат добри учители по тях и са полесни. Едно от основните завладяващи неща в срещите с професионалистите е движението, правенето, свободата и удоволствието от откриването на нови и непознати неща.

Показва на децата, че светът извън училище и собственото им бъдеще е пряко свързан с училището, с това какво и как учат.

Програмата и родителите.

Програмата привлича родителите в обучението на децата в ролята им на свидетели на промените в децата, на новата им мотивация и интереси без да имат пряко участие в срещите с професионалистите.

Чрез децата си те имат възможност да споделят нов опит и преживявания и да видят как децата им откриват нови интереси и придобиват самостоятелност.

Интересът на децата към програмата, сътрудничеството на учители и професионалисти, дава така липсващата на родителите положителна обратна връзка и емоционално задоволство от обучението на децата им.

С подкрепата на:

THE VELUX FOUNDATIONS

VILLUM FONDEN × VELUX FONDEN

AMERICA FOR
BULGARIA
FOUNDATION

unicef
for every child

Програмата, училището и средата.

Програмата показва възможността училището да бъде естественото и особено важно място, където всички деца могат да развият способностите си, независимо от различията помежду им и където се пресичат интересите и нуждите на основните участници в училищното образование – деца, учители, родители, общество.

Тя предизвиква и променя конформизма, характерен за всяка група участници в училищното образование, като предлага нов опит и нови цели на обучението.

Програмата променя обичайната затворена учебна среда на децата и я отваря към положителни влияния от външния свят, предизвиквайки по този начин обичайните и неефективни педагогически практики.

Резултати

70% от децата заявяват, че училището е станало по-интересно за тях вследствие на работата си по Програмата.

27% са променили мечтите си вследствие на участието си в Програмата.

50% са увеличили знанията си по предметите, свързани с участието си в Програмата.

С 69% се е увеличила готовността на професионалистите да отделят собствени средства за продължаване на Програмата вследствие на едногодишната им работа с децата.

С 20% са намалели отсъствията на децата в сравнения с броя отсъствия на същите деца предходната година.

С 20% са се увеличили родителите, които смятат, че е добре детето им да изготви отсега план за живота си.

С 9% са се увеличили родителите, които търсят индивидуален контакт с училището.

С 13,5% са се увеличили учителите, които търсят личен контакт с родителите.

Заклучения

Програмата засилва потенциала на училището да привлича за общи дейности местните общности; на учителите да обогатят педагогическите си умения и да проявят лидерски качества; на родителите да изоставят затвореността си и да се включат по-активно в обучението на децата си; на децата да следват мечтите си и да правят осъзнати и информирани избори.

По този начин Програмата развива нагласа и умения за гражданско поведение в училищната среда.

Програмата насочва участниците в нея към преодоляване на предизвикателствата, нагласите и поведението, което води до застой във всяка от групите. Тя предизвиква инерцията, пасивността, затвореността, безразличието, конформизма и страха.

До този момент Програмата е показала резултати, които я правят подходяща за развитие в по-голям мащаб. Окончателните данни и техният анализ ще покажат конкретните стъпки за бъдещото ѝ развитие.

С подкрепата на: